

JUHA ITKONEN

SIVURAIDE

Käsikirjoitus **Juha Itkonen**

Ohjaus **Laura Mattila**

Lavastus **Tiina Hauta-aho** (Lahden kaupunginteatteri)

Pukusuunnittelu **Siru Kosonen**

Valosuunnittelu **Petri Suominen** (Turun kaupunginteatteri)

Äänisuunnittelu **Mika Hiltunen** (Turun kaupunginteatteri)

Naamiointisuunnittelu **Jari Kettunen** (Kansallisteatteri)

Suomen Kansallisteatterin, Lahden kaupunginteatterin
ja Turun Kaupunginteatterin yhteistuotanto.

Kantaesitys 12.2.2026 Lahden kaupunginteatteri, Pieni näyttämö

Kesto 2 h 20 min, sisältää väliajan

Esitysoikeudet Juha Itkonen

Turun ensi-ilta 26.3.2026

Helsingin ensi-ilta 24.9.2026

HENKILÖT

Elina **Eeva Soivio**

Jönssi (Joni) **Jarkko Lahti**

Riitta **Annukka Blomberg** (Lahti)

/ **Ulla Koivuranta** (Helsinki, Turku)

LAHDEN KAUPUNGINTEATTERIN TEKNIikka

Tuottaja **Marjo Leppä**

Järjestäjä-kuiskaaja **Marjut Seppälä**

Valotekniikka **Kari Laukkanen, Mika Virtanen, Jani Saarenpää,
Jussi Mykkänen, Peter Karlsson, Jari Rissanen**

Äänitekniikka **Tommi Raitala, Otso Nykänen**

Tarpeistonvalmistus **Tiitu Peltomaa** sekä **Tarja Eade,
Martta Pennanen, Anu Niemiahio**

Tarpeistonhoitaja **Tiitu Peltomaa, Remi Eskelinen**

Näyttämöestari **Ari Hämäläinen**

Näyttämötekniikka **Suvi Parikka, Arttu Malin**

Lavastuksen toteutus **Mika Ojala** (lavastemestari),

**Pekka Enqvist, Päivi Haimakainen, Niko Honkavaara,
Heli Koskinen, Jouko Saares, Tiina Turunen**

Pukujen toteutus **Kansallisteatterin puvusto**

Pukujen viimeistely, laukut **Lahden kaupunginteatterin puvusto**

Pukija **Liisa Laikkorpi**

Mainoskuva **Vuokko Salo**

Lehdistökuvat **Tommi Mattila**

Käsiohjelma **Jetta Kuitunen** (Lahden kaupunginteatteri)

Käsiohjelman taitto **Elisa Sola**

Käsiohjelman painatus **Markprint Oy**

KIITOS

Juho Uusitalo

hatusta KN Kati Niemi

KIRJAILIJALTA

Sivuraide. Nimi on itse asiassa monessa mielessä täydellinen juuri näytelmälle, sillä esityksen tie näyttämölle ei ole kulkenut aivan viivasuorilla kiskoilla.

Lähdin kirjoittamaan tekstiä alun perin tilaustyönä kahdelle teatterille, jotka eivät siihen tekstin valmistuttua sitten kuitenkaan tarttuneet. Tähän vaikutti merkittävästi ajankohta: elettiin kevättä 2020 ja koko tuntemamme maailma oli heilahtanut uuteen asentoon. Niin kuin hyvin tiedämme, teattereilla ja koko kulttuurialalla oli tässä surkeudessa vielä aivan omat, erityiset vaikeutensa.

Työ ei kuitenkaan ollut turhaa. Käsissäni oli jo silloin kohtuullisesti muotonsa löytänyt, dramaturgi Henna Piirron kanssa kehrittelemäni näytelmäteksti. Pidin siitä, sen asetelmasta ja henkilöistä. Lapsuus ja nuoruus radanvarsikaupungissa, sen jälkeinen elämä Helsingissä – Sivuraide kumpusi omista koke-muksistani mutta ei kertonut minusta vaan näistä ihmisistä, olemattomista mutta mahdollisista. Jotenkin ajattelin koko ajan, että näytelmä varmaan löytää vielä paikkansa.

Syksyllä 2021 näin sitten pitkästä aikaa ystäväni Eeva Soivion. Tunsin hänet KOM-teatterista, epävirallisesta henkilökohtaisesta teatterikoulustani, missä kirjailijana päädyin aikanaan lavalle asti.

Tajusin, että Eevahan on Elina. Eeva luki tekstin ja oli samaa mieltä. Mikä parasta, Eeva tiesi myös täydellisen Jönssin. Puhelu Jarkko Lahdelle, ja näytelmän kaksikko oli kasassa. Tässä vaiheessa ohjaajaksi löytyi ja suostui myös Jarkon ehdottama Laura Mattila. Lähdimme kehrittelemään näytelmää yhdessä eteenpäin.

Sen jälkeen seurasi se varsinainen Sivuraide. Kuuntelin Emmi-Liia Sjöholmin äänikirjan Virtahevot, kahden näyttelijän täysin dialogipohjaisen tekstin. Ymmärsin että myös intiimi Sivuraide voisi toimia mainiosti myös niin, pelkästään äänenä. Kustantajani Gummerus oli ajatuksesta kiinnostunut.

Kustannustoimittajani, dramaturgi Niina Miettisen kaitsemana kirjoitin siis Sivuraiteesta vielä kokonaan uuden version. Henkilöt kirkastuivat ja tarinan kaari jäntevöityi. Vain kuunneltavaan muotoon kirjoittaminen edellytti tiettyjä muutoksia mutta toisaalta myös salli hieman enemmän rönsyjä. Oli ihmeellistä seurata, miten paljon hienot näyttelijät saavat aikaan pelkästään äänillään. Tämä versio Sivuraiteesta ilmestyi toukokuussa 2024 ja löytyy kaikista äänikirjapalveluista. Jönssin äitiä Riittaa näyttelelee siinä Heidi Herala.

Nyt päästään sitten viimein sinne, minne oli tarkoituskin: näyttämölle. Eikä ainoastaan yhdessä kaupungissa vaan kolmessa, ensin Lahdessa ja sen jälkeen vielä Turussa ja Helsingissä. Se tuntuu tietysti hienolta.

Tässä vaiheessa olen itse asettunut tässä junassa enää ainoastaan matkustajan asemaan ja jättänyt teatterin tekemisen sen varsinaisille ammattilaisille. Lauralle, Eevalle, Jarkolle ja monille, monille muille. Tiedän kokemuksesta, että teatteri on äärimmäistä ryhmätyötä, sekä hyvässä että pahassa. Koska oma työni kirjailijana on oikeastaan äärimmäisen ryhmätyön täydellinen vastakohta, näen kirkkaasti sen hyvän.

Olen onnellinen ja kiitollinen tästä matkasta. Kyllä päämäärälläkin on väliä, on mukavaa päästä perille, mutta niin se on: tärkeintä on lopulta matka. Se tehtiin yhdessä.

Juha Itkonen

mark**print**